

tegitajal juhtub nii mõndagi

noortesija

25. märts 2011

Töötan noortega. Olen aktivist, altruist, hea koostööpartner, hunt Kriimsilm, sõber ja kasvataja?

ILONA-EVELYN RANNALA

Tallinna spordi- ja noorsooameti noorsootöö osakonna juhataja

Tallinnas toimus 10. märtsil järjekordne noorsootöö foorum. Juba kuues, taas kord intrigeerival teemal – «Töötan noortega. Olen aktivist, altruist, hea koostööpartner, hunt Kriimsilm, sõber ja kasvataja?». Foorumist võttis osa sadakond inimest: Tallinna noorsootöötajad, noorsootöö ametnikud, kuid ka huvijuhid, partnerid kolmandast sektorist ning mõni treeneri oli end osalejate sekka poetanud.

Küsimusele, kes siis noortega töötav inimene öieti on, tuli vastuseid pakuma ja kaasa mõtlema partnereid sidusvaldkondadest: haridusest, kultuurist, aga ka noorteühendustest ja ärist ning lõpuks analüüsis kõike kuulnud ja nähtut psühholoogi pilgu läbi Volde- mar Kolga. Tagasiside noorsootöötajatele oli põnev ja värvikas. Tundub, et lugude jutustamine on järjest populaarsem. Kuulsime foorumil värvikaid lugusid, kes noorsootöötaja täna on ja kes ta võiks olla homme.

HIIREST LÖVIKS – MIKS MA IKKA EDASI VÄRISEN?

Üks lugu rääkis hiirest, kes metsas lehe all värikes ning kelle käest metsahaldjas küsis, miks ta väriseb. Hirmust teiste ees muidugi. Haldja võimuses oli hiir kassiks muuta, ent järgmisel jalutuskäigul metsas leidis haldjas eest põõsa all väriseva kassi. Nii muudeti kass veel suuremaks loomaks ja veel suuremaks, lõvini välja – loomade kuningaks –, ent ikka ja jälle värisen loom kusagil põõsas. Haldjas otsustas asja tuumani jõuda ja küsis: «Miks sa lõvina ikka veel väriseb – kõik kardavad sind ju?» Ent lõvi, vabandust, tegelikult hiire vastus oli: «Mina ise tean, et olen

Tallinna VI noorsootöö foorumi plakati.

Foto: Mihkel Ronk

lõvi, aga kas teised seda ka teavad?» Vaat siin on paar tõetera noorsootöötajatele, aga kindlasti ka teistele lugejatele – see, kes sa tegelikult sisemisena oled, paistab igal juhul väljapoole ning kui sa oled kiire ja sitke kaslane, siis demonstreeri oma oskusi ja mängulusti rõõmsalt ja julgelt.

ARGLIKUD HIRED VS OSAVAD JA LUSTLIKUD KASLASED

Räägitud lugu on koostöö seisukohast muidugi ülimalt oluline. Kuidas me end partneritele pakuma läheme – kui arglikud hiired või osavad ja lustlikud kaslased? Noorsootöö on heaks partneriks nii kultuuri-, haridus-, tööturu-, ettevõtlus-, keskkonnaküsimustes. Ei ole tegelikult valdkonda, millega noored otsesemal või kaudsemal määral kokku ei puutuks, kus kaasa lüüa ei saaks või kus nad tarbija rollis ei oleks. Üks teine esineja teadis rääkida, et Rootsis on uuritud kõikide seaduste mõju noortele ning ainus seadus, mille puhul mingit

mõju ei tuvastatud, oli võidusõiduhoobuste impordi ja ekspordi puudutav seadus. Mine võta kinni. Seega on noored ja küllap seetõttu ka noori õpetavad, juhendavad, kasvatavad ja nõustavad inimesed väga hinnas. Noored ja nende vaba aja tegevuste juhendajad saavad kaasa rääkida, nõu anda ja ise käed külge panna nii linnaruumi planeerimises, kultuurisündmuste korraldamises, heakorratöodes, mõnele äriettevõttele uute noortepäraste teenuste kavandamises – variante on palju, kasusaajad tegelikult ka. Kui kellelgi tekkiski siinkohal tahtmine ühendust võtta ja koostööd pakkuda, siis Tallinna spordi- ja noorsooameti oleks esimene hea koht, kuhu oma ideedega ja koostööpakkumistega julgelt tulla võib.

NOORSOOTÖÖTAJA ON JUMALUS SHIVA KEHASTUS?

Siit võib nüüd aga edasi suunduda psühholoogi järeldusteni ja jutustada veel ühe loo. Nimelt paljastas psühho-

loogi terav pilk, et esmasel vaatlusel on noorsootöötaja kui sajaraudne (kindla vihje, et ta on Mihkel Rauast ja kolmearaudsest osavam, kogu austusega muidugi Mihkel Raua vastu siinkohal – see on vaid kujund ja võrdlus). See- ga, sajaraudne, leidis psühholoog, kuid foorumi lõpuks oli asja analüüsinud ja jõudis veelgi põhjapanevamate järeldusteni: noorsootöötaja on nagu jumalus Shiva – mitmekäeline ja osav. Töö- poolest, ka hävitav ja uut algust loov. Mida ta hävitama peaks – võib olla materialismi ja muid negatiivseid, destruktiivseid väärtusi? Mida uueks looma – (taas)looma vaimsust, tulema ühes noortega kogukonna sekka reaalse ja konkreetsete olude sisse reaalse ja konkreetsete tegevustega?

NOORTEGA TÖÖTAMINE ON AVASI!

Küllap on aeg aru saada, et noortega töötav inimene, tehku ta oma tööd treenerina, huvijuhina, noorsootöötajana või noortejuhina, karjäärinõustajana või laagrikasvatajana, on täitmas äärmiselt vastutusrikast ülesannet. Ta mitte ainult ei trenni, õpeta maalima, laulma ja tantsima või projekte kirjutama ja läbi viima või vabatahtlikku tööd tegema või mõnuses sõpruskonnas laagritule paistel loodust nautima või tulevase töö osas otsust langetama. Noortega töötav inimene annab edasi väärtushinnanguid, juhatab noort inimest ellu, annab kaasa teadmiste, oskuste, kogemuste ja kontaktide pagasi, aga ka õpetab otsima, leidma, kohanema ja looma. Jah, ta teeb seda mitteformaalses keskkonnas, vabalt, innovaatselisel, rõõmsalt ja teinekord esmapilgul veidraltki (no tööpoolest, kes mõtles välja kudumitega linnaruumi kaunistamise või lasergrafiiti, samas – miks ka mitte), aga hea on, et ta seda teeb, sest kui tema seda ei teeks, kes siis?

Töötan noortega ja ma olen selle üle uhke!

Trumm-It'i noori ootab tihe rahvusvaheline kultuuriaasta

MADLI-LIIS PARTS

SA Tallinn 2011 programmi koordinaator

Kümned Tallinna noored on valmis varaseks ärkamiseks ja pikaks bussisõiduks, et trummimänguga röömustada tuhandeid kuulajaid. Veel aasta eest ei osanud keegi aimata, et neid ootavad suured lavad, kutsed esinemisele ja erilised välisreisid.

«Te peate olema küll väga õnnelikud, sest saate ise luua muusikat ja näete, kuidas korraldatakse kontserte. Teil on nii palju erilisi võimalusi õppida ja uusi sõpru leida, mida enamikul teie eakaaslastest ei ole,» rääkis äsja kultuuri-riipealinnas Tallinna külastanud USA biitboksi guru Napoleon Maddox kohutimisel Eesti trumminoortega.

Tänu Brasiiliast Rio de Janeirost kaheks aastaks Eestisse kolunud trummi-õpetajale Francois Archanjole on Tallinna tekkinud enam kui 80 noort haarav trummiorkestrite võrgustik Trumm-It. Selle liikmed annavad süttavalt tantsule kutsuvaid kontserte ning õpetavad huvilistele trummimängu –

just brasiilia kuulsate trummiorkestri- repertuaari tuliseid rütme, mis tänu õpetajale ka meie trummitüdrukutele- poistele omaseks saanud.

SA Tallinn 2011 algatusel ja koostöös Brasiilia tuntuma sotsiaalkultuurilise liikumisega AfroReggae sündinud trummiorkester Trumm-It on koos käinud juba üle aasta Tallinna noortekeskustes ja Tallinna laste turvakeskuses. Selle aja jooksul on mitu ringi peale tehtud Eestile ning tantsitatud publikut Helsingis ja Riias. Trumm-It'i erk- sad rütmimustrid on kõlanud nii Eesti olulisematel muusika- ja teatrisünd- mustel kui ka tervitanud tippportlasi rahvusvahelistel suurvõistlustel.

Mullu antud ligi poolsada kontser- ti oli Trumm-It'ile vaid soojenduseks, et särada tänavusel Euroopa kultuuri-riipealinnas aastal. Sel aastal ootab ees li- gi sada esinemist. 11. juunil toimub Va- baduse väljakul kultuuripealinnas pro- grammi kuuluv suurejooneline AfroReg- gae ja Trumm-It'i päev, mille kauge- mad külalised tulevad Brasiiliast Afro- Reggae trummiorkestrist. Päeval saab osaleda põnevates trummiõpitubades,

TRUMM-IT TRENNID

- Trumm-It'i avatud trennid toimuvad Lasnamäe, Kopli ja Haabersti noorte- keskkuses.
- Oodatud on noored alates 14. eluaastast.
- Eelnev pillimängukogemus pole vajalik.
- Lisainfo www.tallinn2011.ee/trumm-it
- «Talk-Trumm-It / Kingi oma aega» aja- kava leiab Facebookist

meisterdada pille ja tutvuda Brasiilia kultuuriga. Öhtu kulmineerub suure- joonelise kontsertetendusega, mis hõl- mab kogu väljaku. Ligi sadat Trumm- It'i noort ja kümneid eesti muusikuid ühendab spetsiaalselt seatud muusika- lavastus, mille keskmes on AfroReggae grupp.

Sügishooaja avab Trumm-It'i, BändCamp'i ja Viljandi kitarrifestivali erakordne ühisprojekt, mil veedetakse kaks päeva koos Norra ühe põnevama

eksperimentaalkitarristi Stian Wester- husiga. 32-aastast Westerhusi peetakse üheks innovaatilisemaks eksperim- menteerijaks kogu Euroopas. Noored saavad Westerhusiga jämmida, rääkida muusika kirjutamisest, pilli harjutami- sest ja improvisatsioonist. 13. septemb- ri öhtul annab Westerhus üllatuseroh- ke soolokontserdi, mis tähistab ühtlasi ka Viljandi kitarrifestivali algust. See on Trumm-It'i noortele haruldane võim- alus saada soovitusi muusikult, kes enamiku aastast veedab tuuridel või salvestab plaate ja kirjutab muusikat.

Stian Westerhusi kohtumine Trumm-It'i noortega saab teoks tänu Tallinna spordi- ja noorsooameti ning sihtasutuse Tallinn 2011 ühisprojekti- le «Talk-Trumm-It / Kingi oma aega», mille eesmärk on kokku viia noored muusikahuvilised ja põnevad loomeini- mesed. Kord kuus toimuvad vestlusrin- gid-õpitoad annavad häid ideid, kuidas saada paremaks muusikuks, kuidas olla enesekindlam ja julgem, kuidas kor- raldada sündmusi. «Kingi oma aega» kokkusaamistele on oodatud kõik Tal- linna noored.

ARVAMUS

Räpane poliitika ja varjus kükitavad noored

Meelika Jürisaar

Loe lk 2

ALGUSPUNKT SINU EDULOOLE – STARDIPLATS.EE!

Väärtuslikud kogemused pole kaotsi laskmiseks

Jaanika Palm

Loe lk 3

NOORTEKESKUSED – HÜPPELAUD ELLU

Mobiilne noorsootöö. Mis? Kellele? Miks?

Marve Kadastik

Loe lk 4

VABATAHTLIK TEGEVUS – KOGEMUS KOGU ELUKS

Tükike Itaaliat Tallinnas

Sille Rästas

Loe lk 5

AVASTA MAAILMA YFU-GA!

Vahetusaasta – minu uks maailma

Liina Laumets

Loe lk 6

NOORTE TEGEMISED

Avati veebiportaal noorte ja poliitikute dialoogi suurendamiseks

Meelika Jürisaar

Loe lk 7

NOORTE OSALUS

Õpilased tahavad saada paremat haridust

Toomas Laigu

Loe lk 8

Räpane poliitika ja varjus kükitavad noored

MEELIKA JÜRISAAR

Eesti Noorteühenduste Liidu avalike suhete spetsialist

«Käige pe**e kõik teisejärgulised romaani kirjanikud, akvarellimaalijad! Käige pe**e, sest te arvate, et olete paremad kui kõik teised kastid ühiskonnas ja et te arvate, et poliitika on räpane! Kas Lennart Meri oli räpane!? Käige pe**e noorsugu, käige pe**e, te ku**di noored ###!%%, kes te suudate mõelda ainult iseenda peale – pole ühiskonda viimase kahekümne aasta jooksul mitte ühtegi muutust kaasa toonud! /---/ et te tahate välismaale ära minna, ei taha mitte kunagi enam siia tagasi tulla! Käige pe**e eriti selle eest, et teie mõte ei suuda kesta üle viie sekundi! /---/ Sa peaksid olema noor! Sa peaksid olema vihane! Vii-ha-nee! A ku**t, sa oled sama kuulekas nagu sinu ema ja isa, kes ei lähe tänavale, kes ei astu ametiühingutesse, kes ku**t ei ütle oma arvamust välja /---/»

(Näitleja Andres Mähari kõnest NO99 «Ühtse Eesti suurkogul».)

Kas tunned end ära? Oled kindel? Kas kuulud mõnda ühiskondlikku organisatsiooni? Oled kunagi algatanud midagi, mille eesmärk on teisi aidata? Oled süvenenud, mis toimub poliitikas? Kas sulle üldse läheb korda, mis saab su kaasmaalastest või riigist?

Eesti Vabariigi aastapäeval said esmakordselt e-hääletada riigikogu valimistel vabas Eestis sündinud ja kasvanud noored. Kohe pärast Eesti sünnipäeva algas Eesti Noorteühenduste Liidu koordineeritud üleriigiline varivalimiste e-hääletussimulatsioon, mis võimaldas 14–17-aastastel noortel anda oma hääli ja valida riigikogu liikmed. Kogu veebruari vältel kihas Eesti varivalimisdebatidest, mis töid poliitikut noorte ette noori puudutavaid teemasid arutama. Korraldati simulatsioonmänge poliitiliste otsuste langetamisest, uuriti noorte arvamust valimiskampaaniatest...

DEMOKRAATIA KATAB KA HOOLIMATUID KODANIKKE

Aga milleks kõik see jutt? Noorte valimisaktiivsus on ju madal ja on levinud arvamus, et noored ei saa asjadest aru või neid lihtsalt ei huvita. Mis saab aga neist, kes ei mõtle kaasa, ei avalda arvamust ega süvene? Vastus on, et neid inimesi ignoreeritakse ja neid ei

Meelika Jürisaar noortega intervjuud tegemas.

Foto: Gert Nõgu

võeta tõsiselt. Miks peakski? Või peab?

Demokraatia on ühtaegu nii uskumatu luksus (arvestades, mis toimub suure osas maailmas) kui ka kõige iseenesestmõistetavam ja loomulik ühiskonnakord. Ka nüüd, 21. sajandil, leidub paiku, kus võimutsevad sõjaväelased või parandatakse võimu isalt pojale, lubamata kodanikel isegi otsustada, kes peaks neid esindama. Eestis on võimalik demokraatiast osa saada ka

siis, kui meid ei huvita, kas 200 aasta pärast on puhast joogivett. Saame vabalt liikuda ja käia valimas ka siis, kui meid ei huvita, mis saab elust maapiirkondades või mis saab haridusest 20 aasta pärast. Tohime elada demokraatlikus ja vabas riigis ka siis, kui me ei osale parema ühiskonna ehitamises, vaid vingume, kuidas Eestis on nõme, inimesed ebasõbralikud, palgad väikesed jne.

Mis õigust on meil üldse midagi

saada, kui me ei ole nõus mitte midagi vastu andma ja eelistame varjus kükitades kiruda, et poliitika on räpane? Meie, vaba riigi kodanikud, kellel on võimalus lihtsamini elu mõjutada, ei tohi istuda varjus!

VARIVALIMISED AITAB NOORED VARJUST VÄLJA

Poliitilisel sõltumatu kodanikuharidusprojekt «Varivalimised» tõestas, et

noori, kes on valmis panustama ja kaasa mõtlema, jagub. Varivalimiste tegevustes osales üle 10 000 noore, kes arutlesid kaasa osalusimulatsioonides, avaldasid mõtteid õpilastööde konkursil, küsisid poliitikutelt teravaid küsimusi debattidel ning näitasid oma tahet end ümbritsevat elu mõjutada ka varivalides.

Tõsi, oma hääle andis ligi 2800 noort ning neid noori oleks võinud olla tuhandeid rohkem ja mida rohkem noori varivalib, seda lihtsam on jõuda ühiskonnani sõnumiga «Me hoolime! Me oleme olemas! Me tahame kaasa rääkida ja meiega peab arvestama!».

Projekt toimus üle-eestiliselt esmakordselt ja loodetavasti teeb harjutamine meistriks ning järgmisel korral varivalivad noored aktiivsemalt ja teevad kõik, et varjust välja saada.

OMA VÄÄRTUST PEAB TÕESTAMA IGA PÄEV

Meie, noored, nagu ka kõik teised eestimaalased, peame tõestama, et oleme demokraatiat väärt ja nõudma paremat ühiskonda. Selleks, et omada õigust nõuda, peame tahtma ka tegutseda.

Valimised on selleks korraks läbi, nagu ka varivalimised. Eks iga lugeja teab ise, kas eeltoodud kriitilised sõnad näitleja Andres Mähari käivad tema kohta või mitte.

Meie Eesti Noorteühenduste Liidus usume noorte võimesse ja tahtesse maailma parandada, ja selles ei ole midagi räpast! Me teame, et on otsustajaid, õpetajaid ja teisi kodanikke, kes hindavad noorte panust ühiskonda. Kuid kodanik olema peab iga päev. Oma hääli ja hoolivust peame näitama mitte ainult valimistel või ühe projekti raames, vaid iga päev – isegi pühadel ja puhkepäevadel.

Eesti võib olla väike konnatiik – üks hägune ja ebameeldiv koht, kus poliitika on räpane –, aga seda ainult siis, kui oleme ükskõiksed ja ajame ise munda üles ega anna oma panust, et muuta haisev konnatiik kristalliselge veega kauniks veesilmaks. Poliitika on räpane vaid siis, kui istume varjus ega osale ühiskonnas.

«Ma tahan, ma nõuan! See mina siin tähendab osakest rahvast, pisikest küll, kuid siiski osakest.» (Andres Mähari, NO99 «Ühtse Eesti suurkogul»)

Noorsootöötaja tänases Eestis – oma kohta otsimas...

PEETER TAIM, ILONA-EVELYN RANNALA

A lustame sellest, kes on noorsootöötaja. Kui otsime ühte kindlat definitsiooni, siis seda me ei leia. Noorsootöö seaduse uude versiooni, mis eelmisel aastal vastu võeti, mõistet sisse ei kirjutatud, kuigi ENÜ ja teisedki organisatsioonid vastava ettepaneku tegid. Võime mõistet otsida valdkonna strateegiast ja kutsestandardist. Püüame öelda, kes noorsootöötaja tänapäeva Eestis on.

Noorsootöö strateegia 2006–2013 ei aita mõiste osas meid edasi, küll aga leiame alapeatükis, mis räägib noorsootöö korraldusest, pika loigu noorsootöötajate rollist. Noorsootöötaja roll sõltub sihtrühmast, kohast, eesmärgist

ja olukorrast. Noorsootöötaja erinevad rollid sisaldavad tööd noortega, noorterühmadega, programmidega, projektidega, kaastöötajatega, hoonetega, seadmetega, teiste valdkondade spetsialistidega. Ühesõnaga on loetletud noorsootöötaja väga igapäevased ja tüüpilised tegevused. Tark kohaliku omavalitsuse juht, kui ta võtab noortekeskusesse töötaja (sageli juhataja, noorsootöötaja, projektijuht ja koristaja ühes isikus), kirjutabki säärase loetelu tema ametiühendis.

Kas see aga aitab meil selgelt ja arusaadavalt öelda, kes noorsootöötaja õigupoolest ikka on? Keegi, kes teeb kõike? Mis on tema töö eesmärgid – strateegiast nähtud, et eesmärgid võivad olla erinevad. Kas on võimalik lihtsamalt ja selgemalt öelda, miks ja millega noorsootöötaja õigupoolest tegeleb? Asja selgitamiseks vaatame noorsootöö seadusest ka noorsootöö definitsiooni – tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgsuse arenguks, mis võimaldab noorel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda.

MIDA ÜTLEB KUTSESTANDARD?

Seega, noorsootöötaja loob tingimu-

si noore isiksuse mitmekülgsuse arenguks, tehes kõiki neid erinevaid tegevusi ja täites erinevaid rolle, mida eespool kirjeldatud. Mida ütleb kutsestandard: kas igaüks võib neid tingimusi luua ja rolle endale võtta? Milline on noorsootöötaja kutse kvalifikatsioon?

Standardist saame lisaks kõigele eelkirjeldatule teada veel seda, et noorsootöötaja võtmetegevusteks on noorega usaldusliku suhtluse ja dialoogi loomine ja hoidmine; noore omalgatuse ja vastutuse arendamine ning toetava keskkonna ja vahendite loomine; noorsootöö hindamine, planeerimine, juhtimine, arendamine.

Noorsootöötaja madalama (III) taseme kutse kvalifikatsiooni võib saada ka keskharidusega, kuid kolmeaastane kogemus ja erialakoolitus 120 tundi on nõutavad. Noorsootöötaja kõrgemaks (IV) tasemeks on nõutav erialane või muu kõrgharidus, töökogemus ja täienduskoolitus ning kõrgeimaks tasemeks (V) magistriskraad, töökogemus viis aastat, täienduskoolitus, avalikud esinemised ja avaldatud artiklid.

Praeguseks on noorsootöötaja kutse saanud 18 inimest. Kutset omista-

takse 2010. aastast (Eesti Noorsootöö Keskuse andmed). Arvestades asjaolu, et noorsootöös erinevatel ametikohtadel töötavate inimeste arv ulatub vähemalt pooleteise tuhandeni (kohaliku omavalitsuse, maavalitsuste, riigiametnikud, hallatavate asutuste töötajad; kolmanda sektori noortejuhid ja noorsootöötajad), on seda muidugi vähe, kuid mõne aasta jooksul olukord kindlasti paraneb.

IGAÜKS EI SAA OLLA NOORSOOTÖÖTAJA

Mõnedest probleemidest, mis tõstatasid ka Tallinna VI noorsootöö foorumil «Töötan noortega. Olen aktivist, altruist, hea koostööpartner, hunt Kriimsilm, sõber ja kasvataja?». Noorsootöö määratlus on lai, sama lai ja hoomamatu on noorsootöötaja töö sisu, rollid. Olukord, kus selgelt ja üheselt ei ole sõnastatud noorsootöötaja mõiste, ei aita kaasa noorsootöötaja professioni kujunemisele, mainele ja arengule.

Valdkonnas töötavate, erialase ettevalmistuse saanud ning kutset omavate või kutse kvalifikatsiooni nõuetele vastavate töötajate väärtustamiseks,

kaitsmiseks ja professioni edasiseks kujundamiseks on oluline selgelt välja öelda ja kokku leppida, kes on noorsootöötaja.

Kas on ta noorte vaba aja tegevuste juhendaja ja nõustaja, kes vastab kutse kvalifikatsiooni nõuetele või hoopis mitteformaalse õppe juhendaja? See on kindlasti arutelude koht, millega meie ühendus lähiaastatel tegeleb. Me ei saa noorsootöötajate latti all hoida, vastupidi – ootused noorsootöötajatele on kõrged ning ei piisa vaid karistusregistri jälgimisest. Igaüks ei saa olla noorsootöötaja.

Noorsootöötaja tegeleb noore isiksuse arengu toetamisega vabal ajal – see ei ole vähem tähtis kui uued teadmised ja haridustee, õigupoolest on see sama medali teine pool. On aeg tõsiselt suhtuda noorsootöötajatesse!

Väärtuslikud kogemused pole kaotsi laskmiseks

JAANIKA PALM

Eesti Noorsootöö Keskus

Noorte tööpuudus on hirmuäratavalt kõrge ning selle põhjuseid on palju, kuid tööandjate silmis on üheks suuremaks miinuseks noorte tööle palkamisel varasemate töökoostuste puudumine. Eesti Noorsootöö Keskuse loodud noorteportaal Stardiplats võimaldab noortel oma varasemad õpi- ja töökogemused kokku koguda, neid analüüsida ning tööandjale meelepäraselt CVs kirjeldada.

MILLEGA RIKASTADA OMA CV-D

23-aastane Britt Zimmermann hindab tööandjate nõudmisi üldiselt põhjendatuks, kuid varasema töökoostuse nõue tekitab ka temale muret. «Üldiselt on töökoostused tegelikult head, alati leiab midagi, kui tahta. Ainult tavaliselt kaheaastase töökoostuse nõue on ülepingutatud, sest noortele peaks ka võimaluse andma ja üldjuhul noortel pole kaheaastast töökoostust. Aga muidu ülejäänud nõuded on tavaliselt põhjendatud, näiteks kõrghariduse olemine ja sotsiaalsete oskuste nõuded (meeskonnatöö-, esinemis- ja suhtlemisoskus),» sõnab ta.

Noorte jaoks on tööle saamine raske ka seetõttu, et oma varasemaid kogemusi ei osata piisaval määral rõhutada või hinnata.

On loomulik, et kooli lõpetanud noorel puudub töökoostus, kuid samas võib tal olla kogemusi projektide juhtimisega noortekeskuses, vabatahtliku töö kogemus noorteühingust või rohkelt esinemisvilumust näiteringist, mis kõik on kirjeldatavad kasuliku kogemusega, ent noored ise ei oska neid märgata. Samuti ei pea noored tihti oluliseks esitleda tulevasele tööandjale oma kooliaja töökoostusi, näiteks õpilasmalevas töötamist. Oma karjääri kujundamisel ja tööotsingutel on aga sellised kogemused plussiks ning loovad konkurentsieelise.

Niisuguste kogemuste saamiseks on loodud soodne pinnas noorsootöö kaudu, mis võimaldab noortel kooli- ja perevälisel ajal tegelda meelepärase tegevustega ning seeläbi saada väärtuslikke kogemusi, mis võivad osutada oluliseks ka tulevase tööandja silmis. Osalemine noorsootöös annab noortele tulevase tööandja poolt kõrgelt väärtustatud oskusi, nagu näiteks hea suhtlemisoskus, meeskonnatöö kogemus, enesekehtestamise, probleemide lahendamise, protsesside ja inimeste juhtimise kogemus.

STARDIPLATS AITAB ALUSTADA

Noorte infomessil Teeviit tutvustas Eesti Noorsootöö Keskus haridus- ja teadusministeeriumi algatatud ning Euroopa sotsiaalfondi kaasrahastusel elluviidava programmi «Noorsootöö kvaliteedi arendamine» raames valminud uut noorteportali Stardiplats, mis on unikaalseks toeks noorele tööotsijale. Portaal on võimalik kokku koguda kõikvõimalikud õpi- ja töökoostused, analüüsida oma õpitulemusi ja lisada juurde tunnistused, sertifikaadid, diplomid vms tõendamaks õpitud.

Mõne kuuga on Stardiplatsi avastanud juba 800 noort, kes avanud seal konto ning alustanud oma väärtuslike kogemuste analüüsimist ja talletamist. Britt Zimmermann avastas Stardiplatsi sõbra soovitusel. «Tegin konto just Stardiplatsi, sest sinna on hea ja mugav sisestada erinevaid kogemusi nii, et ära ei unusta midagi. Lisaks õpetab Stardiplats CVd koostama,» selgitab ta oma valikut.

Lisaks sisaldab portaal infot eneseanalüüsi tegemise kohta, motivatsioonikirjade ja avalduste vormistamise kohta ning palju muud tööhoivealast kasulikku infot.

Portaali kasutusala ei piirdu ainult praktiliste nõuannetega, vaid see on ka koht, kust noored saavad eneseoskusi

Noorteportaal asub aadressil www.stardiplats.ee.

Foto: Eesti Noorsootöö Keskuse erakogu

innustust töökoha otsimisel mitte alla anda. Noori nõustavad töötöötajad spetsialistid ning oma kogemusi saavad jagada ka noored, kes on juba soovitud töökoha leidnud.

Kuigi Stardiplats on loodud eelkõige noorte vajadusi silmas pidades, sobib portaal kasutamiseks ka juba vanemas eas inimestele, kes soovivad talletada oma varasemaid kogemusi.

«Praegu on Stardiplatsi kasutajad peamiselt noored, kes on omandamas haridust ja alles sisenemas tööturule,

kuid meil on väga hea meel, et ka vanemad inimesed on portaali vastu huvi tundnud ja leidnud selle enda jaoks kasutatava, kuigi peamise kasutajagrupina oleme silmas pidanud noori,» selgitas portaali arendamisega tegelev Liis Kuusk.

KOGEMUSTEST ON KASU, KUI NEID OSATAKSE VÄÄRTUSTADA

Stardiplats aitab juhtida noorte, aga ka haridustöötajate ja tööandjate tähele-

panu noorte väga arvestatavatele kogemustele, mis on omandatud mitteformaalse õppimise teel formaalse hariduse või töökoostuse kõrval või ka asemel, ning õpetab noori oma väärtuslike kogemusi hindama ja esitlema.

Tagamaks tööandjate teadlikkust noorte varasematest kogemustest, on suur roll noortel endil, kes eelkõige ise peavad oma kogemusi väärtustama ning siis need väärtuslikud kogemused tööturul maksma panema.

KOMMENTAAR

GETTER TOOME

Swedbank ASI värbamispetsialist

Kui palju arvestate noorte töölootumisele nende varasemaid, väljaspool kooli omandatud, kogemusi (osalemine huviringis, õpilasmalevas, vabatahtlik töö jms)?

Swedbanki tööle kandideerimisel arvestame noorte puhul otseselt töökoostuse puudumisel ka muid kogemusi. Erinevate organisatsioonide ja huviringide töös osalemine annab infot noore vastutusvõime, organiseerimisvõime, huvipakkuvate valdkondade, analüüsivõime, suhtlemisoskuse, ajaplaneerimisvõime ja muu sellise kohta. Soovitan sellest kõigest

ka tööandjale rääkida. Noortel on tegelikult väga palju võimalusi, mis annavad kogemusi, asendavad otsest töökoostust ja aitavad end ette valmistada tulevasteks töötöötajateks.

Kas noored oskavad CVs erinevate kooliväliste tegevuste kasulikkust tööandjale esitleda?

On noori, kes oskavad erinevaid kogemusi väga hästi välja tuua, aga on ka neid, kes ei tea, et tööandja hindab ka kooliväliseid tegevusi. Soovitan töökoostuse puudumisel noortel veelgi enam seesuguseid kogemusi kirja panna. Lisaks soovitan ära märkida ka osalemise olümpiaadidel ja erinevates kooli projektides, head õpingutulemused (nt medaliga lõpetamine), kooliürituste korraldamise ja ka näiteks silmapaistvad saavutused spordis. Kõik need tegevused annavad noore kohta tööle kandideerimisel lisainfot.

Kuidas hindate noorteportali Stardiplatsi kasulikkust?

Noortele mõeldud portaali loomine on väärt algatus, sest alles oma karjääritee alguses olevatele noortele on soovitusel tööturule sisenemise osas kindlasti kasulikud ja aitavad neil paremini oma tulevasti esile tuua.

KADRI-LIIS LUKS

üliõpilane

Miks otsustasid Stardiplatsi omale konto teha?

Stardiplats on hea võimalus hoida end kursis tööturu seisuga ja noortele pakutavate enesearendamise võimalustega. Lisaks on see koht, kus koostada endale põhjalik CV.

Kirjelda, missugused eelised on Stardiplatsil võrreldes mõne teise sarnase portaaliga?

Stardiplats on eelkõige mõeldud noortele, kes otsivad võimalusi oma karjääri alustamiseks ja kompetentsi saavutamiseks. Stardiplatsis leiad informatsiooni võimalike rakenduste

kohta, nt töötamine välismaal või töökoostuse rakendamine läbi VÕTA programmi. Lisaks on Stardiplatsis rohkesti uudised enesetäienduse võimalustest, nt õppimine välismaal ja vabatahtlik töö. Oluline on, et kõik vajalik informatsioon oleks ühes keskkonnas, mis tagab toimuvast kiirema ülevaate. Lisaks on oluline koostada kõik oma kogemused ühte kohta, et tulevikus CVd koostama hakates oleksid kogemused kirjas ja saab CVd lihtsalt saatma hakata.

Kas Stardiplatsis täidetud CVga on noorel rohkem võimalik silma paista kui n-õ tavalise CVga?

Stardiplatsis saab koostada väga põhjaliku CV, mis n-õ tavaliste ja stamp-CVde kõrval kindlasti silma paistab.

Kuidas hindad üldiselt noorte olukorda tööturul?

Usun, et noortel on osaliselt raske töötamist alustada. Paljudel pole töökoostust, kuna on pühendunud hariduse omandamisele. Noortel on hiljem raske tööturule siseneda, sest teoreetiliste kogemuste kõrval puuduvad praktilised. Tihtilugu oodatakse töötöötajalt suurt kogemustepagasit, mille osakaal ületab kandideerija teised olulised omadused.

Mobiilne noorsootöö. Mis? Kellele? Miks?

Intervjueris Tallinna noorte infokeskuse infojuht **Marve Kadastik**. Küsimustele vastas Lasnamäe piirkondlik koordinaator **Peeter Taim**.

Mis on MONO?

MONO on lühend sõnast «mobiilne noorsootöö». Sellel töömeetodil olemas ka nimetused «tänavanoorsootöö» ja «otsiv noorsootöö», «tänavatöö», «virtuaalne noorsootöö», «e-noorsootöö», «otsiv sotsiaaltöö» või hoopiski «noorsootöö noorte oma kohas», kuid Eesti Noorsootöö Keskus otsustas, et Euroopa sotsiaalfondi raames võetakse noorsootöö meetodi puhul kasutusele termin «mobiilne noorsootöö».

Mis on MONO eesmärk?

Eesmärk on kaardistada ja saada ülevaade noorte tegemistest avalikus ruumis ning pakkuda noortele harivat ja arendavat tegevust nii noortekeskustes kui ka noorsootöös üldiselt.

Miks on mobiilne noorsootöö vajalik?

Mobiilse noorsootööga on võimalus juba eos ennetada noorte igasugust õigusvastast käitumist ja anda tänaval viibivatele noortele teada neist arendavatest tegevustest, mida pakuvad noortekeskused, huvikoolid, spordi-

klubid ja muud sarnased institutsioonid.

Kes mobiilset noorsootööd läbi viivad?

Mobiilne noorsootöö on riiklik programm, mida sel aastal viivad ellu 30 noortekeskust üle Eesti. Tallinnas on MONO rakendajateks Lasnamäe ja Kopli noortekeskus. Neist keskustest teevad tänaval tööd neli eriettevalmistusega noorsootöötajat. Nende tööpiirkondadeks on kesklinn, Põhja-Tallinn ja Lasnamäe.

Mida tähendab mobiilne noorsootöö noore jaoks?

MONO tähendab noore jaoks seda, et kui ta näiteks hängib Viru keskus ja tema meelest on see vaid üksainus mõeldav viis vaba aega veeta, siis varem või hiljem püüavad sealsamas Viru keskus temaga kontakti luua noorsootöötajad, kes mitte pealetükki viisil üritavad välja uurida noore huvid ja pakuvad võimalikke alternatiivse mottetule ajaraiskamisele.

Kust on MONO alguse saanud?

MONO sai alguse 1967. aastal Sakamaal ja levis kiiresti ka naaberriikidesse. Mõjutusi said sakslased Ameerikast, kus tänavatööd probleemsete noortega üritati teha juba enne Teist maailmasõda.

Millist sõnumit tahaksid noorele selle intervjuuga edasi anda?

Mobiilse noorsootöö tegijaid ei tasu karta. Nad on teie sõbrad ja abilised, kes võimalusel püüavad suunata teie arengut. MONO on uus asi nii noortele kui ka tegijatele endile. Seega õppigem koos.

Aruküla noored projektis «RongART».

Foto: Triinu Küüra

Tallinna Noorsootöö Keskus toetab noorte omaalgatust

MARVE KADASTIK

Tallinna noorte infokeskuse infojuht

2010. aasta oktoobrist on Tallinna noortel võimalus saada oma idee rakendamiseks toetust noorte omaalgatuste fondist (NAF). Kuni selle aasta 13. augustini saavad 12–16-aastased noored võimaluse neljas pealinna piirkonnas oma ideid ellu viia noortekeskuste kaudu.

Tallinna Noorsootöö Keskus annab toetust Kristiine, Lasnamäe, Nõmme või Põhja-Tallinna kogukonna arengut soodustavatele projektidele, mida võtab vastu ja hindab vastava piirkonna noortekeskus. Enne idee kirjapanekut soovime kindlasti tutvuda noortekeskuste kodulehel olevate taotlusvormi ja tingimustega.

Projekti esitamisel ja elluviimisel abistab Kopli, Kristiine, Lasnamäe või Pääsküla noortekeskus. NAFi teeb eriliseks see, et hindamiskomisjon annab vastuse juba kahe nädala jooksul pärast projekti esitamist.

Tallinna noorte infokeskusest on võimalik tellida infotunde, mis noorte

SPIKKER NOORELE

- Sul on idee, kuidas oma piirkonna elanikele midagi head korda saata.
 - Lepid noorsootöötajaga kokku aja ja tuled noortekeskusesse projektinõustamisele.
 - Paned kirja oma idee.
 - Kui projekt valmis, esitad selle oma piirkonna noortekeskusele.
 - Pärast seda ootad kuni kaks nädalalt, selle aja jooksul annab hindamiskomisjon sulle oma otsusest teada.
 - Kui roheline tuli antud, sõlmib noortekeskus sinuga lepingu.
 - Seejärel polegi muud kui projekt ellu viia!
 - Pärast projekti lõppu esitad noortekeskusele aruande.
- Lisainfo:** www.taninfo.ee

omaalgatuste fondi (NAF) tegevusi ja võimalusi lähemalt tutvustavad.

Tallinna noorte infokeskus pakub üldhariduskoolidele ja noorteorganisatsioonidele võimalust tellida infotunde, kus räägitakse NAFi konkursi olemusest, noorte võimalustest ideede teostamiseks ning kõiki projektiga kaasnevatest tingimustest ja põhimõ-

tetest. Teabetunni tellimiseks palume ühendust võtta Tallinna noorte infokeskusega telefonil 641 2271 või e-posti teel info@taninfo.ee.

Tegevused on rahastatud Euroopa sotsiaalfondi ning Eesti riigi kaasrahastusel elluviidava programmi «Noorsootöö kvaliteedi arendamine» raames.

Noortekeskused eilsest tänasesse ehk kaheksa aastat arengut

KRISTJAN KRUUS

Tallinna Noorsootöö Keskuse direktori kohusetäitja

Märtsi alguses täitus Tallinna Noorsootöö Keskusel kaheksas tegemisaja. Oma nime taga peidab Tallinna Noorsootöö Keskus seitset noortekeskust Tallinna erinevates linnaosades, Tallinna noorte infokeskust ning Tallinna ja Harjuma teabe- ja nõustamiskeskust. Nende aastate jooksul on ühest Lasnamäel tegutsenud noortekeskusest arenenud toimiv noorsootöö süsteem, mis toetab noorte arengut kõigis noorsootöö valdkondades, alates näiteks huvitegevusest ja lõpetades rahvusvahelise noorsootööga. Asutuse erinevate osade vahel on tekkinud sünergia, mille tulemusena on võimalik toetada noorte arengut lapseast täiskasvanuks saamiseni.

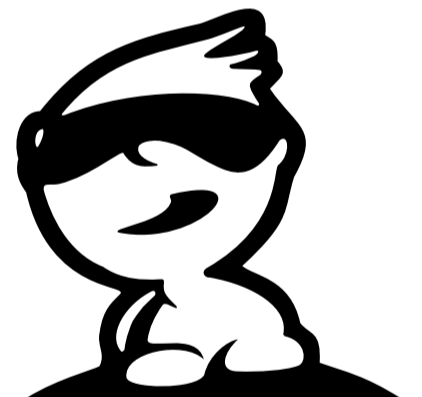
Tänapäeva noortekeskusi iseloomustab noorte omaalgatuse toetamine, mitteformaalne õppimise soodustamine, piirkonna noorte huvidest ja vajadustest lähtuvate tegevusprogrammide korraldamine ja avar koostöövõrgustik.

Algselt kandsid organisatsiooni noortekeskused avatud ruumi eesmärki, mis oleks alternatiiviks tänaval olemisele ning pakkusid noortele tegevusvõimalusi vastavalt noorte huvidele. Praegu on ootused noortekeskuste võimalustele ja noorsootöötajate oskustele suurenenud. Enam näiteks ei piisa noorte kaasamiseks soojast ruumist, piljardilauast ja arvutitest, mis mõne aasta eest olid noortekeskuste tõmbenumbriteks, kuna kodus enamjaolt arvuteid ei olnud ja internetiühendust samuti mitte.

Noorsootöötajad ei ole enam pelgalt võtmete hoidjad, uste avajad ja ürituste korraldajad.

Noortekeskustest leiab tegevuskeskkonna noor, kes ei ole leidnud endale meelepärast tegevust spordiklubides või huviringides või kes ei tea, mis teda täpselt huvitab.

Noorsootöötajate praeguseks suurimaks eesmärgiks on saada haridussüsteemi tunnustatud partneriks. Partneriks, kes hoolitseb selle eest, et noorte võimed saaksid leitud ja kõigile noortele oleksid tagatud võrdsed võimalused osaleda nende elu puudutavates otsustes. Seda alates teadlikust tervisliku toidu valikust ja lõpetades osalemisega valimistel.

TALLINNA NOORSOOTÖÖ KESKUS

Tallinna Noorsootöö Keskuse logo.

Tasuta karjäärinõustamine noortele

KERSTI AAVE

karjäärinõustaja, Tallinna ja Harjuma noorte teabe- ja nõustamiskeskus

Karjäärinõustamine on noore ja karjääripetsialisti koostöö, kus arutatakse kliendi ressursse tema eluplaanide teostamiseks. Tegevuste toetuseks leitakse ka vajalikud praktilised infoallikad. Koostöös nõustajaga leitakse enda tugevused ja isiksuseomadused, mis aitavad elus edu saavutada. Peale elukutse oletatava sobivuse analüüsitakse, millised tegurid veel võivad määrata edasiõppimise (ameti perspektiivik, palk, sisseastumise tingimused). Kas on mõistlikum alustada kutseharidusest või kohe pürgida üli-

KARJÄÄRITEENUSEID PAKUME:

Tallinna ja Harjuma noorte teabe- ja nõustamiskeskus
Suur-Ameerika 35
Telefon 641 8813
E-post: tulevikuredel@gmail.com
www.tulevikuredel.ee

kooli, kas õppida kodumaal või välismaal? Kui ollakse pettunud erialavalikus, siis kuidas edasi? Kuidas ühitada õpinguid ja tööd?

Raffaele (vasakul) sõpradega Eesti talve nautimas. Foto: Raffaele Baccomo erakogu

Tükike Itaaliat Tallinnas

SILLE RÄSTAS

endine EVSi vabatahtlik Itaalias

India filosoof Gandhi on kunagi öelnud: «Me peame olema ise see muutus, mida me soovime maailmas näha.» Üks võimalusi, kuidas ise midagi maailmas muuta, on vabatahtliku tegevus. Panustades oma aega, armastust ja hoolt kellegi teise hüvanguks, aitab maailma muuta paremaks, soojemaks ja mõnusamaks kohaks meile kõigile. Kui lisaks head tegemise soovile tahad saada ka uusi kogemusi, avastada maailma ja end proovile panna, siis just Euroopa Vabatahtliku Teenistus pakub selleks parima võimaluse.

ITAALIA NOORMEES KOPLIS LAPSI AITAMAS EHK RAFFAELE BACCOMO RÄÄGIB OMA KOGEMUSEST TURVAKODUS.

Päev, mil mu lennuk Tallinnas maandus, oli hirmuäratavalt külm. Pidin hoolega meenutama, mis vägi ajas mind Itaalia mahedast talvest Eesti 20-kraadisesse pakasesse. Olin just saanud magistrikraadi majanduses ja mind ootas ees hästtastustatud töö mu erialal, ent siiski tundsin, et vajan midagi muud.

Mulle oli alati meeldinud lapsi aidata, eriti just neid, kellel elus nii hästi vedanud ei ole. Kui leidsin projekti Tallinna lastekodu laste turvakodus, teadsin kohe, et just seda ma olingi otsinud.

Minu põhiliseks ülesandeks oli laste vaba aja sisustamine ning neile kasulike ja huvitavate asjade õpetamine. Nii siis õpetasin kõike, mida oskasin: põhi-

liselt inglise ja itaalia keelt, aga ka žongleerimist, lauatennist, jalg- ja korvpalli. Vabadel hetkedel käisime lastega pargis jalutamas, loomaaias, mängisime mallet või külastasime erinevaid üritusi.

Alguses oli turvakodus lapsi vaid neli-viis. Tundub vähe, kuid kui üks laps nõuab energiat vähemalt kolme ja-gu, võib see päris väsitav olla. Nii veetsingi oma projekti alguses vaid ühe lapsega tegeledes oma põhilise tööaja. Kuue tunni jooksul, mis ma turvakodus veetsin, tegime koos pärast koolitundide lõppu koduseid ülesandeid, mida ta, nagu ilmselt paljud temavannused poisid, kogu südamega vihkas. Mis mind kõige rohkem üllatas, oli hoopis mu noore hoolealuse väga sorav inglise keele oskus. Ta oli ju vaid 12-aastane poiss, kes oli üles kasvanud probleemses perekonnas.

Turvakodusse toodi tihti uusi lapsi. Nii sattuski meile ka üliarmas 4-aastane erivajadusega tüdruk. Tema eest tuli pidevalt hoolt kanda: sööta ja mähkmeid vahetada. Tundsin, et ma õppisin sellest palju, sest olen kindel, et kõik need oskused tulevad mulle tulevikus kasuks, kui ma ühel heal päeval peaksin isaks saama.

Väärtustan oma kogemust vabatahtlikuna Eestis väga. Usun, et see muutis mind kindlasti paremaks ja hoolivamaks inimeseks. Olles tagasi koduses Itaalias, mõtlen tihti heldimusega lastele, kellega ma tegelesin: kuidas neil läheb, kas nad minu peale ka mõnikord mõtlevad ja kas nad tulevikus ka mind mäletavad.

*Raffaele osales Euroopa Noorte Vabatahtlike projekti organisatsiooni EstYes vahendusel.

KOMMENTAAR

ANNIKA TOIVI

Tallinna lastekodu laste turvakodu vanemsootsiaaltöötaja

Raffaele tuli meie turvakodusse vabatahtlikuks Euroopa Vabatahtliku Teenistuse (EVT) programmiga 11 kuuks. Raffaele kohanes kiiresti oma uue eluga ning lapsed nautisid tema tähelepanu ja suhtumist temasse kui vanemasse sõpra. Kuigi Raffaele ja laste vahel oli keelebarjäär ja pikki jutte nad jutustada ei saanud, oli põhiliseks suhtlemise viisiks müramine ja lauamängud, eriti populaarne oli malemäng. Turvakodu laste tähelepanuvajadus on väga suur ning seetõttu oli Raffaele töö meile kulla hinnaga.

Selle 11 kuu jooksul, mis vabatahtlik meiega veetis, sattus turvakodusse ka üks laps, kes oskas itaalia keelt ja see oli neile mõlemale hea võimalus maha pidada pikemaid vestlusi ning Raffaele sai õpetada lapsel ka itaalia keele grammatikat. Kuna matemaatika keel on rahvusvaheline, sai ta aidata lastel end nii mõnestki matemaatilise mõistusest läbi närida.

Välismaalastest vabatahtliku kohalolu oli kasulik ka laste maailmapildi avardamiseks, sest neil oli võimalus suhelda inimesega teisest riigist – lastel tekkis lähem huvi maailmakaardi vastu ja neil oli võimalus uurida, kuidas mujal maailmas elatakse.

Head Euroopa vabatahtliku tegevuse aastat!

DEIN-TOM TÖNSING

siseministeerium, Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta projektijuht

2011. aasta on Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon kuulutanud Euroopa vabatahtliku tegevuse aastaks.

Vabatahtlik tegevus tähendab aja, energia või oskuste pakkumist omal soovil ja tasu saamata, avalikes huvides ja ühiskonna heaks. See on üks olulisemaid kodanikuaktiivsuse väljundeid, millel on tähtis roll erinevates valdkondades: haridus, noorsootöö, kultuur, sport, kirikud ja kogudused, keskkond, sisejulgeolek, riigikaitse jne. Vabatahtlik tegevus on oluline nii Eesti ühiskonna kui ka konkreetsete inimeste jaoks.

Alanud aasta üks eesmärke on tõsta elanikkonna üldist teadlikkust vabatahtlikust tegevusest, selle väärtusest ja vabatahtlikuna tegutsemise võimalustest. Vabatahtlikuks olemise kasu ja väärtus on mitmeti mõõdetav. Isiklikust vaatekohast annab see uusi teadmisi ja võimaldab rakendada olemasolevaid oskusi ning sotsiaalne areng omakorda toob kaasa uued või paremad töövõimalused. Suures plaanis moodustavad aktiivsed, hoolivad ja vastutustundlikud inimesed tugeva kodanikuühiskonna, mis on heaks partneriks riigile nii poliitika väljatöötamisel kui ka elluviimisel. Vabatahtlikuna on tegutsenud ligi ¼ täisealisest elanikkonnast ja 90 protsenti neist hindab oma kogemust väga või pigem positiivseks. Sotsiaalselt aktiivsed kodanikud teevad lisandväärtusena Eestis hinnanguliselt 172 miljoni euro eest vabatahtlikku tööd aastas.

Teisalt soovitakse vabatahtliku tegevuse aastal suurendada kodanike ühenduste võimekust vabatahtlikke kaasata, sest valdavalt tehakse vabatahtlikku tööd just ühenduste kaudu või nende heaks. Selgelt enam kaasavad ja juhivad vabatahtlikke sellised ühendused, kes on saavutanud teatud professionaalse taseme. Näiteks omavad palgalisi töötajaid või kuuluvad tu-

VABATAHTLIKUD

- Vabatahtlikuna on tegutsenud ligi ¼ täisealisest elanikkonnast.
- 90 protsenti tegutsenutest hindab oma kogemust väga või pigem positiivseks.
- Sotsiaalselt aktiivsed inimesed teevad lisandväärtusena Eestis hinnanguliselt 172 miljoni euro eest vabatahtlikku tööd aastas.
- Euroopa vabatahtliku tegevuse aastat koordineerib siseministeerium.
- Lähemalt loe: www.siseministeerium.ee/evta2011.

lumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja. Kuna Eestis on potentsiaalseid vabatahtlikke mitu korda enam kui organiseeritud vabatahtlikuna panustamise võimalusi, siis ärgitatakse 2011. aasta jooksul ühendusi selgemalt läbi mõtlema oma kaasamistegevusi, et haarata kaasa enam vabatahtlikke. Siinjuures pakuvad kodanikuühendustele igakülgset nõustamist ja toetust Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus ja maakondlikud arenduskeskused.

VABATAHTLIKE MESS

Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta keskseks sündmuseks on ühest Euroopa Liidu liikmesriigist teise kulgev ringreis. Reisiseltskond peatub igas pealinnas üks-kaks nädalat ja annab vabatahtlikele võimaluse tutvustada oma töid ja tegemisi, otsida ja leida koostööpartnereid, kaasata poliitikuid ja teisi avaliku elu tegelasi ning diskuteerida vabatahtliku tegevuse probleemide ja arengu üle.

Eesti vabatahtlikud saavad ringreisijatega mõtteid vahetada 3.–7. maini Tallinnas Nokia kontserdimajas. Avatud on vabatahtliku tegevuse teemaline näitus, toimuvad debaadid, semina-

EVTA 2011 projektijuht Dein-Tom Tönsing (keskel) vestlemas vabatahtliku tegevuse aasta hea tahte saadikute Eva Truuerki ja Madis Millinguga. Foto: Katrin Lipp

rid ja tööoad. Kodanikuühendustel ja teistel organisatsioonidel on võimalus oma projekte ja tegevusi tutvustada ning uusi vabatahtlikke kaasata. Messil osalemine on organisatsioonidele tasuta, samuti sissepääs kõikidele külastajatele. Oodatud on kõik vabatahtliku tegevusega seotud organisatsioonid ja vabatahtlikust tegevusest huvitatud inimesed. Messi programm on koostatud väga laiapõhjalisena ja seepärast tasub igal juhul ringreisist osa saada, olenemata vanusest.

Noortele kui ühiskonna aktiivsemale grupile pakub mess võimalust leida uusi väljakutseid nii Eestis kui ka välismaal. Lisaks saavad kõik kaasa rääkida vabatahtlikule tegevusele olulistel teemadel erinevates debaadides, mis toimuvad peaaegu igal messipäeval. Teadmiste ja oskuste täiendamiseks viivad organisatsioonid läbi loenguid,

õpitubasid ja seminare. Meelelahutusprogramm annab võimaluse lihtsalt korraks aeg maha võtta ja sõpradega lõbusalt aega veeta.

EUROOPA VABATAHTLIKU TEGEVUSE AASTA INTERNETIS

Üleeuroopaline vabatahtliku tegevuse aasta ametlik veebileht (eesti keeles) asub aadressil <http://europa.eu/volunteering/et>. Seal on võimalik lugeda vabatahtliku tegevuse aastat puudutavaid uudiseid, tutvuda Euroopa Liidu liikmesriikides läbiiviidavate üritustega ning koguda lisainfot vabatahtliku tegevuse kohta. Lehe üks oluline osa on vabatahtliku tegevuse alaste kogemuste jagamise rubriik aadressil <http://europa.eu/volunteering/et/my-story>. Selle kaudu saavad vabatahtlikud ja vabatahtlikke kaasavad ühendused jagada

kogemusi, rääkida lugusid ning tutvustada parimad praktikad tervele Euroopale. Lugusid saavad kodulehele lisada kõik, kellel selleks vaid soovi on – miks mitte võimalust kasutada?

Lisaks üleeuroopalisele kodulehele on avatud ka Eesti-keskne koduleht: www.siseministeerium.ee/evta2011, kus on olemas detailsem info Eestis toimuva kohta ning sündmuste kalender.

Hakka vabatahtlikuks!
Muuda maailma!

Vahetusaasta – minu uks maailma

LIINA LAUMETS

Martin Kuustik käis 2003. aastal YFUga vahetusaastal USAs. Pärast seda on ta olnud YFU Eesti aktiivne vabatahtlik ja praegu teeb ta kõrgeleululist karjääri. Uurisime, kuidas vahetusaasta ja YFU on tema elu muutnud.

Kuidas tuli mõte minna vahetusõpilaseks? Kuidas leidsid YFU?

Mõte tulenes enda soovist avastada maailma, aga see kõik sai võimalikuks, kuna YFU külastas 2002. aastal minu kooli, Saku gümnaasiumi. YFU esitlusest sain kinnitust oma soovile minna välismaale ja teha seda just läbi õpilasvahetuse.

Miks valisid vahetusmaaks just USA?

Vahetusmaa valisin praktilisel kaalutlusel, kuna minu jaoks oli oluline, et saaksin harjutada ka inglise keelt ja samas ka kiiresti kohaneda. USA oli meeldiv valik, sest ameerika unelmat olin ma filmidest juba palju näinud ja tahtsin seda ka oma silmaga näha. USA mõnes mõttes valis ka minu, kuna perekond, kes minu ankeedi kasuks otsustas, kandis ka minu reisikulud.

Mis oli vahetusaastale minekul suurim raskus? Kuidas sa selle ületasid?

Minu jaoks ei olnud vahetusaastale minekul otseselt raskusi, sest vaatasin neid pigem väljakutsetena. Kõik minu püüdlused ja eesmärgid saada vahetusõpilaseks täitsid, sest ma ei olnud nõus loobuma oma ambitsioonidest. Kasutasin tahtejõudu ning otsisin endale raha, mis lubaks mul USAs vahetusaastat alustada.

Mida õppisid vahetusaasta jooksul kõige rohkem?

Vahetusaasta õpetas, muutis ja kasvatas mind isiksuseks meelelt ning on raske sellest kokkuvõtet teha, kuid kõige olulisemaks pean õpitud iseseisvust.

Kui palju oli sul USAs olles kontakti oma kodumaaga?

USAs elades otsustasin kodumaaga suhtlemist piirata, sest nii oli mul lihtsam uue elukeskkonnaga kohaneda. Koju helistasin harva, kuid samas saatsin sõpradele ja perele ka e-kirju ja kirju. Kodustega suhtlemine oli minu jaoks oluline ja teadsin, et ka neil on seda vaja. Oluline oli lihtsalt juba enne minekut suhtlemise vormis ja sageduses kokku leppida.

Kas sa oled ka oma vahetusaasta järgset elu kuidagi USAGA sidunud?

Minu vahetusaasta oli teatud mõttes uks minu tulevikku, sest pärast gümnaasiumi otsustasin jätkata oma haridusteed USAs.

Millal täpsemalt tekkis mõte kandideerida mõnda USA ülikooli?

Mõte sai alguse 2004. aastal, kui tulin tagasi Eestisse ja olin kiindunud USA kõrgharidussüsteemi. USAs olles külastasin ühte kolledžit, mis mulle muljet avaldas ning seetõttu uurisin ka võimalusi oma haridusteed jätkamiseks USAs. Minu soov omandada haridus USAs oli läbimõeldud ja see osutus edukaks, sest see oli mulle omamoodi järgmiseks väljakutseks.

Sa olid kaua aega Ameerikas, kas sul ei tekkinud isu sinna jääda?

Sellele küsimusele on mõnes mõttes raske vastata, sest olen niivõrd õnnelik inimene, et mul on maailmas kaks kodu. Mul on perekond ja kodu nii Eestis kui ka Ameerikas. Põhjus, miks tulin tagasi Eestisse, oli see, et ma usun: oma kodumaa arendamine on noorte vastutus ja privileeg. Omandasin kogemused Ameerikas, et saaksin koju tagasi tuua teise vaatenurga, kuidas siinset elukeskkonda parandada. Minu eriala on rahvusvaheline ärimajandus fookusega finants- ja turundusküsimustele ning loodan neid teadmisi ära kasutada Eesti ärikeskkonna arendamisel.

Kui suurt rolli mängis YFU sinu edaspidises elus?

YFU valmistab mind ette iseseisvaks eluks ja andis mulle selle kogemuse, mis suunas mind välismaale kõrgharidust omandama. YFU õpetas mind hindama ka vabatahtlikku tööd ning seda plaanin jätkata kogu oma elu. Vabatahtlikku tööd olen muuseas teinud ka USAs, kus aitasin orkaanijärgsete taastustöödega ning kogusin raha vähiuuringute jaoks.

Mis hoiab sind YFU juures, et sa nii kaua vabatahtlik oled? Kuidas sinu vabatahtliku tee alguse sai?

Minu vabatahtlik tegevus sai alguse kõige lihtsamast ja tähtsamast ülesandest: koopiategemisest. Arvan, et iga ülesanne omab suurema pildi kokupanemisel oma rolli. Minu soov oli aidata YFUt oma aja panustamisega, sest uskusin ja usun tänaseni, et vahetusõpilaseks olemisel on meeleto lisandväärtus kogu eluks ning soovin ka teistele seda tutvustada. Lisaks meeldib mulle YFU juures see, et võimalusi on väga mitmesuguseid ning erinevate vastutusmahtudega, ja seda nii lokaalselt kui rahvusvaheliselt. Ühtlasi on see võimalus ennast arendada ja samal ajal ka organisatsiooni abistada.

Mis kogemusi on sulle andnud YFU erinevad üritused? Mis teadmisi või oskusi saad kasutada ka oma igapäevaelus?

YFU on mind harinud väga mitmes valdkonnas, kuid minu jaoks võib kõige olulisemaks pidada YFU esitluste tegemist õpitud avaliku esinemise oskust. Pärast YFU omandatud kogemust olen esinenud kuni 400-pealisele publikule ja naudin seda tegevust. YFU arendas kindlasti ka minu organisatoorseid võimeid ja planeerimisoskust.

Millised on sinu tulevikuplaanid? Kas seod end endiselt YFUga?

Tulevikuplaanid on ambitsioonikad ning kavatsen neid kindlasti siduda ka YFUga. Praegu kuulun YFU juhatusse – ja seda vähemalt kaks järgmist aastat –, aga minu panus sellele organisatsioonile arengusse ei piirdu kindlasti ainult sellega. Elame, näeme!

Martin Kuustik oli 2003/2004 vahetusõpilane USAs ja praegu on ta aktiivne YFU vabatahtlik. Foto: YFU Eesti erakogu

KUTSU MAAILMA KOJU!

YFUga saabub igal aastal Eestisse kümneid välisriikide õpilasi. Võib-olla just teie pere on sügisel see, kes saab aastaks ühe naerusuise ja sädeleva noore pereliikme võrra rikkamaks. Tunned huvi ja tahad ainulaadset võimalust ära kasutada? Uuri lähemalt meie kodulehelt www.yfu.ee/vahetuspere.

KAS TEADSID, ET...

- YFUga läheb vahetusaastale 1000. õpilane? **ÄKKI OLED SEE SINA?**
- Kui reageerid kiiresti ja saadad enne 1. aprilli oma taotluskumendid YFU EESTI kontorisse, on sul võimalus minna vahetusaastale järgmistesse riikidesse: Brasiilia, Ecuador, Saksamaa, Tšehhi, Lõuna-Aafrika Vabariik.
- Ghana, India ja Bulgaaria ootavad sinu dokumente veel hiljemgi!
- Kui sa aga nii kiiresti ei jõua otsustada või pole selles loetelus sinu unistustemaad, siis see pole veel maailma lõpp, sest avatud on ka kandideerimisvoorud järgmise aasta (2012/2013) koh-tadele. Uuri lisa www.yfu.ee. **YFU ON SINU MAAILMA ALGUS!**
- YFU aitab kaasa sinu unistuste elluviimisele: jagab stipendiume ja õpetab sponsorite abiga raha kokku saama! WWW.YFU.EE

Lisaväärtuste loomine noortekeskustes

HELI ERIK JA INDREK PALU

MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

ERF, ESF, HTM, ENTK, EANK, NAF, IT ÖÖ, ITL... terve rida lühendeid, mis noortevaldkonnas töötajatele ütlevad nii mõndagi, aga kas ka noortele või laiemale avalikkusele?

Alustame rea keskelt: EANK = Eesti ANK = MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

KES ME OLEME?

Eesti ANK loodi 2001. aastal ja tähistab praegu kümnendat tegevusaastat. Loomisest peale oleme toetanud noortekeskuste arengut, noorsootöötajaid ja noori. Oleme olnud partner noortepoliitika kujundamisel ja elluviimisel. Oleme kasvanud kuue aktiivse noorsootöötaja eestvedamisel loodud ühingu 48 juriidilise isiku 73 noortekeskust ühendavaks organisatsiooniks.

Meie liikmeteks on noortekeskused, kuid oleme enda kui organisatsiooni tegevuste kavandamisse kaasanud üha rohkem noori ning liialdamata võib öelda, et Eesti ANKi sünnipäeva-aasta õnnestumisel on suur roll just noortekeskustel.

ÖÖ TÄIS INFOTEHNOLOOGIAT

Eesti ANKi prioriteediks on oma liikmete ja erinevate noortekeskuste toetamine projektide läbiviimisel, mida tihti on ühel või paaril noortekeskusel raske üksi ellu viia. Selle heaks näiteks võib pidada projekti nimega «IT öö». See on ettevõtmine, mille raames EANK koostöös Eesti Infotehnoloogia Liiduga toob kokku üle 15 Eesti noortekeskuse, infotehnoloogia tudengid ja erinevad IT-ettevõtjad. Loodame, et koostöös suudame tõsta väiksemate keskuste noorte teadlikkust nende võimalustest tegeleda ettevõtlusega ka oma kodukohas. Infotehnoloogia ja internet on nii laialt levinud, et selles valdkonnas ettevõtte loomisel ei ole vahet, kas elad Nuustakul või Tallinnas.

«IT öö» raames leiab aset simulatsioon tuleviku leiutajatele, kus noortekeskuste meeskonnad peavad ühe öö jooksul endale meelepärasteid tehnikaid kasutades leiutama infotehnoloogilise lahenduse meie igapäeva elukeskkonnas parandamiseks ning hiljem seda oma konkurentidele presenteerima. Noortekeskused on omavahel ühendu-

Noored osalemas kultuuridevahelise õppimise töötoas.

Foto: Kätlin Liebert

ses interneti teel ning lisaks on võimalik teistes keskustes toimuvad kõigil reaajas jälgida. Kõik esitletud tööd saavad oma väljundi www.startit.ee keskkonnas, kus Eesti IT-ettevõtjad hindavad noortegruppide töid ja parimatele jagatakse auhindu.

Siinkohal edastaks ka üleskute kõigile noortekeskustele ja noortele, kes veel «IT ööga» seotud pole. Leidke endale lähim «IT ööd» läbiviiv keskus ning ühinege!

Projekti rahastab Euroopa sotsiaalfondi (ESF) raames SA Archimedes.

EESTI SUUDAB EUROOPAT ÜLLATADA!

Euroopa regionaalarengu fondi (ERF) toel on paljud noortekeskused üle Eesti saanud uue kuue ja sisu. Euroopa sotsiaalfondi (ESF) eesmärk on tõsta inimeste konkurentsivõimet tööturul. Hea on tõdeda, et Eesti on ainus Euroopa Liidu riik, kes on taibanud ERFi ja ESFi raha kasutada noorsootöö arendamiseks. Seda võib kahtlemata pidada suureks võiduks nii Eesti noortele kui noortekeskustele, kes lõppkokkuvõttes sellest kõigest kasu saavad.

NOORTE OMAALGATUSE FOND (NAF)

Läbi Eesti ANKi on noortele loodud fond ja seda 50 noortekeskuses üle Eesti! Üheks NAFi toetatud omaalgatuse näiteks on Tartu Lille Maja noorte algatus, mille raames õpitakse valmistama vähestest materjalidest lillekimpe, et rõõmustada tulevase emadepäeval oma emasid. Noored, uurige kas ka selles noortekeskuses, kus teie käite, on võimalik enda tegevuste jaoks rahastust taotleda, ning tegutses!

Järgnevalt mõned huvitavamad näited toimunust:

- Kärddlas remondivad noored ESFi huvitegevuse raames retro-militaardisainiga autot ZIL-157.
- Tallinnas Kopli noortekeskuse kokanduringis õpitakse valmistama lihtsaimaid toite, mis on kahtlemata oluline oskus iseseisvas elus toimetulekuks.
- Häädemeeste noored kohtusid Marianne Mikkoga, kes tutvustas ajakirjaniku elukutset, kõneles oma tegevusest Brüsselis eurosaadikuna ning arutles noortega poliitika ja poliitiku rollist Eesti kontekstis.
- Imavere noored külastasid riigikogu,

tutvusid selle tööga ja kohtusid Ene Ergmaga.

- Kaarma noored Saaremaal said restauraatori ametist praktilise kogemuse – uue noortekeskuse ruumide tarbeks parandati ja värviti vanad toolid.
- Kui soovid teha enda elu põnevamaks, otsi üles lähim noortekeskus. Rohkem infot www.ank.ee.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Eesti Gei Noored avaldasid kogumiku kapist väljatulemisest

MEELIKA JÜRISAAR

Eesti Noortehenduste Liidu avalike suhete spetsialist

Eesti Gei Noored (EGN) andis välja esseekogumiku «Kapiüksed valla. Arutlusi homo-, bi- ja transseksuaalsusest». Kogumik ei ole mõeldud mitte ainult homo-, bi- ja transseksuaalsetele inimestele, vaid kõigile neile, kes soovivad hoolimata oma seksuaalsest sättumusest maailmapilti avardada.

«Esseekogumikku «Kapiüksed valla. Arutlusi homo-, bi- ja transseksuaalsusest» võib pidada omal alal teerajajaks – see on Eestis ilmunud raamatutest esimene, mis käsitleb homo-, bi- ja transseksuaalsusega seotud teemasid nii laiahaardeliselt,» selgitab EGNi pressiesindaja Madle Saluveer.

«Vaadeldud on näiteks trans- ja biseksuaalsuse iseärasusi, homoseksuaalsete inimeste igapäeva-probleeme ja neile pakutud lahendusi ning homotemaatika kajastamist meedias, eesti kunstis ja kirjanduses. Erineva metodoloogilise taustaga kirjutajate hulgas leidub nii folkloriste, psühholooge, kirjanikke, arste, sotsiolooge, juriste, soouurijaid, kunsti- ja muusikateadlasi kui ka ajakirjanikke. Kogumik pakub mõnusat lugemist ja uusi teadmisi ning ärgitab lugejat edasi mõtlema ja eripalgelisele maailmale otsa vaatama,» lisab Saluveer.

Kogumiku saab osta Rahva Raamatust, Apollost või EGNilt. Kogumikku saab lugeda ka paljudes raamatukogudes ja veebipõhistes ühiskataloogides, näiteks Ester Tallinn, Ester Tartu ja URRAM.

Avati veebiportaal noorte ja poliitikute dialoogi suurendamiseks

MEELIKA JÜRISAAR

Eesti Noortehenduste Liidu avalike suhete spetsialist

Projekti «Noored dialoogis poliitikutega» raames on avatud veebiportaal <http://www.valitsejad.eu>, mille eesmärk on tihendada noorte ja poliitikute vahelist aktiivset ja sisutihedat dialoogi.

Portaal annab ülevaate poliitiku eluloost, tegevusest, publikatsioonidest ja sotsiaalmeedia sisest. Portaalil vahendusel on võimalik esitada riigikogu ja valitsuse liikmetele päringuid ning algatada foorumis diskussioone ühiskonnaelu aktuaalsetel teemadel. Lisaks on portaalist kättesaadavad lugemismaterjalid kodanikuühiskonna ja osalisdemokraatia kohta.

Valitsejad.eu on mõeldud eelkõige noortele vanuses 15–25 aastat, kellele soovitakse projektiga senisest enam sõna anda. Portaalil kaasalõmismiseks ei ole vaja riigiteaduste eriharidust, vaid huvi ühiskonna vastu – olgu huvialaks sport, kultuur, loomakaitse, keskkond, ettevõtlus või teadus.

Valitsejad.eu on loodud koostöös Eesti Noortehenduste Liidu, Vabatahtlike Eesti Noorte, Ratas Toolis Poliitikahuviliste Organisatsiooni ning poliitikauringute keskusega Praxis.

Projekti toetab vabavõltsude fond, mida rahastavad Norra, Island ja Liechtensteini Avatud Eesti Fondi vahendusel. Veebikeskkonda aitab luua Developers Team.

Haritud laagrikasvatataja – huvitav ja turvaline laagrielu

DIANA EHAND

Noortekeskus Vihasoo laagrikasvatataja koolitaja ja laagriprogrammide korraldaja

Es on kauaaodatud suvevaheaeg. Tuusikute müük noorte suvelaagritesse on tasapisi kasvamas, sest head lapsevanemad hoolitsevad juba aegsasti selle eest, et oma lapsele vääriline puhkus tagada. Edukat suve soovivad kõik noored kui ka lapsevanemad.

Lapsevanemad, kes on otsustanud, et nende laps on väärt haaravat puhkust noortelaagris, otsivad oma lapsle huvitavaimat puhkuse veetmise võimalust.

Noored, kes soovivad vaheajast midagi erilist ja unustamatut, küsivad sõpradelt selle kohta, kes kusagil laagris juba käinud ja millisesse laagrisse vaheajaks tasub minna.

Noortelaagrite korraldajad valmistavad omakorda ette huvitavaid ja igale maitsele vastavaid programme noorte aktiivseks ja arendavaks puhkuseks ning koolitavad kasvatatajaid. Üheks laagrikohtade hea tähtsuse alustalaks on hea, ladusalt töötav kollektiiv, mis koosneb eeskätt väljaõppinud erialase kvalifikatsiooniga laagrikasvatatajatest.

Noortelaager kui üks noorsootöö meetod on sotsiaalseid ja personaalseid oskusi arendav keskkond. See mõjutab

Lapsed Vihasoo noortelaagris lõunat söömas.

Foto: Irina Djatšenko

nii noore individuaalset arengut, sh teadmisi, oskusi, võimeid, enesehinnanguid ja hoiakuid, kui ka kollektiivset taju. Kõiki neid protsesse peavad kasvatatajad laagris oskuslikult juhtima, mis eeldab, et kasvatataja ei saa olla ettevalmistuseta inimene. Samas ootab lapsevanem noortelaagrit turvalisust.

Selle eest, et noortelaagris töötaksid kvalifikatsiooniga kasvatatajad, on

noorsootöö seaduses fikseeritud nõuded ka isikutele, kes võivad töötada noortelaagri kasvatatajana. Nendeks on vähemalt 18-aastased isikud, kellel on keskharidus, kes on läbinud 40-tunnise laagrikasvatataja koolituse, on sooritanud vastava kvalifikatsioonieksami ning saanud kasvatataja tunnustuse.

Kuna noor on uues tavapäratus keskkonnas ja laagrikasvatataja vastutus

on väga suur, hõlmab koolitus laagritöök väga olulisi valdkondi, nagu sotsiaalpedagoogika, turvalisus laagris, sh ujumise reeglid, looduses liikumine, esmaabi, laagreid puudutavad seadused ja laagritegevuste läbiviimine, arvestades ajutise noortekollektiivi omapära. Koolituse läbinud laagrikasvatataja saab teadmisi tööks alaealistega, arvestades nende ealisi iseärasusi, ja individuaalseks lähenemiseks, õpib märkama erivajadustega noori ning kohandama laagritegevust nende vajadustele vastavaks, lahendama konflikte ja tegelema vajadusel emotsiooni- ja käitumisprobleemidega noorega. Kasvatataja omandab laagris ürituste ja mängude läbiviimise metoodikat ning vilumusi nende läbiviimisel. Olulisel kohal on teadmisel grupi- ja meeskonnatööst.

Töö laagriinortega on suur väljakutse ja vastutus, mis nõuab ettevalmistust, et tunda ka ennast kindlalt ja turvaliselt. Pole tähtis, millega igapäevast tegeleda – kõige tähtsam on noortega töötades omandatud tohutu kogemustepagas ja emotsioonid.

Laagrikasvatatajana töötades omandatud vilumus tulevad kasuks igas vanuses ja igasuguse sotsiaalse staatuse puhul: suhtlemises omaenda lastega, meeskonnatöös, avalikes esinemistes ja tegevuste organiseerimises.

Õpilased tahavad saada paremat haridust

TOOMAS LAIGU

Eesti Õpilasesinduste Liidu juhatuse liige, avaliku poliitika juht

Eesti Õpilasesinduste Liit (EÕEL) on koostanud dokumendi, kus on kirjas 19 peamist soovitud ja ootust uuele valitud riigikogule ja loodavale valitsusele. «Õpilaste Eesti 2015» platvorm on sündinud õpilaste peamistest murekohtadest Eesti hariduse osas.

Usume, et kõik need ootused saavad ellu viidud aastaks 2015, kuid see saab võimalikuks vaid ühiskonnas toimuvate diskussioonidega ja paljude huvigruppide koostöös. Oleme suhelnud väga paljude poliitikute ja kokkuvõtetega on võimalik tutvuda aadressil <http://opilasliit.ee/riigikogu-valimised.htm>.

Praegune haridussüsteem on liigselt keskendunud väljunditele ja vähesetele mõõdetavatele tulemustele. Süsteem peab olema orienteeritud õpilasele, kes on realselt haridussüsteemi tuum ja vaieldamatu kese. Haridus saab olla edukas, kui õpilane areneb. Esmatähtis on reaalne areng, mis toimub õpilase sees ning mis hiljem saab olla õpilase väärtuslikuks kodanikuks kujunemise eelduseks.

Me ei saa ega tohi eeldada õppeprotsessilt ainult väljundit, mida praegu hindame liigselt eksamite ja muude testidega. Eksamid võivad jääda, kuid need tuleb muuta sisult ümber ning seeläbi muutub ka kogu protsess. Näha ju on, et tundide sisu eksamiaines on ainult õpilase eksamiks ettevalmistamine kindlate ülesandetüüpide kaudu. Kas me vajame seda? Pähetuupimist on meil hariduses liigagi palju, keskenduks nüüd hoopis õpilaste erinevate oskuste arendamisele. Milliseid oskusi vajab üks noor kodanik? Analüüsivõime ja seeläbi erinevate situatsioonide või tekstide mõistmine. Sidusus erinevate ainete vahel on pea olematu, me ei näe tervikpilti, ning seda päsib väga tugevalt just haridus oma n-õ ühe aine keskse rõhuasetusega.

UUS JA PAREM EKSAK ÕPILASTELE

EÕEL on käinud välja oma nägemuse teadmiste ja õpitud oskuste kontrolliks, selleks on matemaatika-loodusteaduste küpsuseksam. Praegune ja paari aasta pärast rakenduv matemaatikaeksam annab vaid ainult osa kogu fundamentaalsest loogilisest mõtlemisest, kuid selle kõrvalt puudub analüüsi- ja seos-

Õpilased 2010. aasta kevadel EÕELi üldkoosolekul enda esindusorganisatsiooni nime moodustamas. Foto: Sander Gansen

tamisoskus. Uus eksam muudaks kogu õppeprotsessi – paneks aineõpetajad omavahel koostööd tegema ning annaks suure panuse õpilase loovuse, seostamise ja analüüsivõime arengule. Idee elluviimine on tähtis ning selle nimel töötab EÕEL.

KARJÄÄRIPLANEERIMATUS? KAS MINA OLEN SÜÜDI?

Kas tõesti olen mina süüdi, et ma ei suuda oma karjääri planeerida? Kindlasti võib olla ka õpilane oma karjäärilike tegematajätmisses süüdi, kuid EÕEL mõistab, et probleem paikneb sügavamal, kui me seda näha oskame. Peame asuma tegutsema suunema infoleviku ja karjäärinõustamise massiivsemaks muutmise suunas. Kui on infojastu, õpilasteni info ei jõua. Koolide huvi peaks ju olema täiel määral pakkuda õpilastele karjääriplaneerimise toetust, kuid seda ei saa kindlasti teha mõne lihtsa voldiku jagamisega lõpuklasside õpilastele. Karjääriõpetuse pakkumine eelviimastele klassidele on vajalik praktiliste oskuste omandamiseks ning reaalsete olukordade läbimängimiseks, et tööturule si-

senda konkurentsivõimeliselt, sest faktid kinnitavad, et noorte tööpuudus Eestis on üks kõrgemaid Euroopas.

Paljud õpilased vajavad personaalset nõustamist ning seda oma kodukohas, tihti oma koolis. Nõustaja peab vähemasti alguses olema võimalikult lähedal, et õpilasi nõustamisvõimalusega harjutada. Nõustamine on vajalik, et õpilane hakkaks üha enam mõtlema oma isikuomaduste ning võimete ja tahtmiste üle. Seeläbi suurendame õpilase vastutust, saamaks hakkama edasiste elu planeerimise otsuste langetamisel. Tuge on vaja meil kõigil ning karjäärinõustaja on just see õige isik, keda võib usaldada, kellega saab vabalt suhelda ja jagada oma mõtteid elust ja karjäärist. Õpilased, kasutage seda võimalust!

TAHAD ISE MIDAGI MUUTA?

Paljud õpilased soovivad ühiskonda parendada. Kas sinagi oled valmis muutusteks? Tahad ise oma käega või ideedega kaasa aidata? Oled valmis panustama oma isiklikku aega, et teha Eesti haridussüsteem paremaks? Kas näed, et järeltulev põlv vajab paremat haridust?

Eesti Õpilasesinduste Liit on õpilaste esindusorganisatsioon, mis ühendab õpilasesindusi ja on tugev partner otsustajatele, õpilaste seisukohtade ja arvamuse edastajana. Tule ühine sinagi meie tegevustega ning anna oma piisike panus maailma muutmiseks!

Tugiprogramm annab noorte osalusele hoo sisse

MEELIKA JÜRISARA

Eesti Noorteühenduste Liidu avalike suhete spetsialist

Eesti Noorteühenduste Liit (ENL) loob tugiprogrammi raames kohalikesse omavalitsustesse 20 uut noortevolikogu, mis aitavad suurendada kohalike noorte osalust ning elavdada valdade ja linnade elu.

ENL jätkab eelmisel aastal algatud noortevolikogude loomise mentorlusprogrammiga, mille raames loodi mullu 26 noortevolikogu üle Eesti. Liit pakub omavalitsustele ja kohalikele noortele abi ka koolitatud ja spetsiaalselt ühele maakonnale spetsialiseerunud tugiisikuid ehk mentoreid, kes aitavad noortevolikogu loomise ja koolitamise. Lisaks eraldab ENL 190 euro suuruse toetussumma igale programmis osalevale omavalit-

INFO

- Noortevolikogudesse saavad kandideerida 13–26-aastased noored.
- Eestis tegutseb praegu umbes 40 noortevolikogu.
- Kui soovid oma kodukohta noortevolikogu, aga ei tea, mida selleks tegema peab, võta ühendust Eesti Noorteühenduste Liidu noorte osaluskoegade koordinaator Kristo Nottoga (kristo@enl.ee) või oma maakondliku koordinaatoriga, kelle kontaktid leiad noortekogude veebilehelt <http://www.noortekogud.ee>.
- Kohalikud omavalitsused saavad taotlusi esitada 31. märtsini.
- Infot ja taotlusvormid leiab veebilehelt <http://www.noortekogud.ee>.

susele esimeste tegevuste käimalükkamiseks.

«Aktiivsete noorte kaasamisest või-

dab kogu kohalik kogukond, sest kui noored räägivad kaasa oma tuleviku kujundamises ja nende mõtteid pee-

takse oluliseks, jäävad nad oma kodukohaga seotuks, mitte ei põgene tingimata suurematesse tõmbekeskustesse. Lisaks annab see vanemale generatsioonile kindlust, et kodukoha tulevik läheb kindlatesse kättesse ning et noortest kasvavad aktiivsed kodanikud,» arvab ENLi noorte osaluskoegade koordinaator Kristo Notton.

Uute noortevolikogude loomist toetatakse 3800 euroga (ligi 60 000 krooni). Noortevolikogude ülesandeks on osaleda aktiivselt kodukoha elu arendamisel, volikogu istungitel, komisjonide töodes ning esindada oma piirkonna noorte huve.

Projekti läbiviimist finantseerib sartsimängumaksu nõukogu.

KOMMENTAAR

RAIKO ALLIK (22)

Tõlliste noortevolikogu aseesimees

Meie noortevolikogu algatajateks olid valla noorsootöötaja ja noortekeskus. Kui mulle pakuti võimalust noortevolikogu asutama hakata, olin kohe nõus. Olen alati olnud aktiivne ning tahtnud ja viitsinud midagi teha. Noortevolikogu on vajalik selleks, et noortel oleks kuhugi minna ja

midagi teha. Noortevolikogu on võimalus oma enda elu huvitavaks teha.

Noortevolikogu annab ka palju häid kogemusi ja tunde, et oled millegi ägeda hakkama saanud. See annab hea enesetunde ja võimaluse end proovile panna. Kogemusi saab ka ürituste korraldamisega, sest nende raames on ju vaja saada sponsoreid, helistada ja uurida, võtta ühendust vallavanema või firmajuhiga – see kõik annab julgust ja oskust asju ajada ning õpetab tööalast suhtlemist.

Meie noortevolikogu korraldab ka kontserdiüritust Suve Summ, filmiõhtuid ja muid tegevusi, et noortel oleks elu põ-

nevam. Väikesesse Tagula külla oleme praegu loomas näiteks noortetuba jne. Noortevolikogu on kindlasti mõtet teha, sest grupiga on äge koos käia, teha asju noortele ja saada tehtud töö eest ka tunnustust. Vahet pole, kas koht on väike või suur – noortevolikogus kaasalõõmisega saab oma piirkonna elu elavdamiseks ise midagi teha.

MARI-LIIS MÖLTER (18)

Koeru valla noortevolikogu president

Meie valla noored on noortevolikogu tegevuste vastu huvi tundnud küll ja liituda tahavad ka nooremad, kes veel ei saa noortevolikogusse kandideerida. Meie eelmisel aastal korraldatud Koeru valla noortepäeva grupist ongi praegu saanud noortevolikogu aktivistid. Mina tegutsen

noortevolikogus sellepärast, et saada häid emotsioone. Meil on nii palju põnevaid erinevaid inimesi alates rulatajatest ja lõpetades moest ja ilust huvitatud noortega, kellega on väga huvitav koos olla.

Sellel aastal tahaksime korraldada noortele koolitusi, väljasõite jne, et noortevolikogu liikmed saaksid omavahel hästi läbi. Õpime projekte kirjutama ja omandame kogemusi. Noortevolikogul on üüratu võim noorte seas, see võimaldab väga palju asju korda saata. Iga omavalitsus võiks põhimõtteliselt olla noortevolikogust huvitatud, aga kindlasti peaks see noortevolikogu olema toimiv ja tegus.

VÄLJAANDJA TALLINNA SPORDI- JA NOORSOAMET

Peatoimetaja Robert Lang
robert.lang@tallinnlv.ee

hoog sisse!

TALLINNA SPORDI- JA NOORSOAMET

YFU EESTI
Youth For Understanding
Rahvusvaheline Õpilasesindus

SISEMINISTEERIUM
Estonian Ministry of the Interior

Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2013

